

Jordbrugere, kan faa Anvendelse for deres Kræfter og faa Lejlighed til at skabe sig en Livsstilling paa de offentlige Arealer, uden at Staten taber derved, og uden at andre skades derved.

Indenfor de danske Husmandsforeninger har vi været klar over, at naar man spurgte os om, hvad vi ønskede ændret i den gældende Lov, maatte vi efter vort Program og hele den Opfattelse, vi har af Spørgsmaalet, svare, at vi kun kunde foreslaa den gældende Lov forlænget for et kortere Aaremaal. Vi finder det politisk uklogt og ubetimeligt i Øjeblikket at rejse store Principspørgsmaal og skyde dem i Forgrunden, og vi foreslog derfor, at den gældende Lov skulde forlænges, dog ikke uden saadanne Ændringer, som Udviklingen har nødvendiggjort. Det kan jo ikke nægtes, at Loven, selv om man indrømmer, at den er bygget efter et forkert Princip, har gavnet mange enkelte Statsborgere og hjulpet dem til et Hjem, de ellers ikke havde kunnet faa, og vi turde derfor ikke tage Ansvaret for foreløbig at standse Udviklingen paa dette Omraade. Den stedfundne Prisstigning paa Jord, Bygninger og Besætning nødvendiggør, at Staten yder større Laan til de enkelte, ellers vil Loven fremdeles ikke blive anvendt i den Udstrækning, hvori det er muligt, og de Penge, som man har tilstøttet at bruge, ikke blive brugt. De danske Husmandsforeningers Svar paa Landbrugsministerens Forespørgsel blev derfor, at Loven burde forlænges med de Forandringer, som er angivne i Bilag 2 til Lovforslagets Motiver.

Jeg skal dernæst gøre nogle Bemærkninger om de Forandringer, der er foreslaaede dels af Amtskommissionerne, dels af de danske Husmandsforeninger, idet jeg kun opholder mig ved de Ændringer, som efter min Opfattelse vil faa særlig praktisk Betydning ved Lovens Anvendelse i det daglige Liv; det er særlig §§ 7, 10, 11, 13 og 27, det her drejer sig om. De Forandringer, der er foreslaaede i Lovens § 7, vil efter min Mening faa størst praktisk Betydning. Hidtil er den bevilgede Sum ikke blevet anvendt til Trods for, at Renten er saa lav som 3 pCt. Naar Loven ikke er blevet benyttet i større Udstrækning, er Grunden i Virkeligheden den, at der af Ud-

stykningsforeningerne og andre er foretaget ret omfattende Udstykninger ude omkring i Landet. Der er rejst mange mindre Landbrugshjem; men Erfaringen har vist og viser praktiske Landbrugere, at hvis man skal holde sig indenfor den Maksimumsgrænse, den nuværende Lov bestemmer, er det i Øjeblikket umuligt at oprette et rentabelt Statshusmandsbrug paa Landets gode Jord, selv om Priserne kun er almindelige. De paagældende Nybyggere er derfor, i Stedet for at tage Statslaan, i stort Antal gaaede den Vej, at de for at faa ca. 2 Tdr. Land mere har prøvet med deres lille Kapital at rejse Laan i private Pengeinstitutter og tage den dermed forbundne større Rentebyrde, de større Udgifter i det hele taget. Naar Bruget kan faa en saadan Størrelse, at man kan anvende hele sin Arbejdskraft paa det, betyder det økonomisk saa meget for dem, at de vover at sætte sig for de større Udgifter ved at rejse private Laan. Vi, der lever, vort Liv som mindre Jordbrugere, ved af Erfaring, at det er forholdsvis billigere at starte et Hjem paa 8 Tdr. Land end paa 6. Bygningerne bliver forholdsvis ikke nær saa dyre; Trækkraften i Landbruget er den samme, idet man maa have selvstændig Trækkraft for at kunne drive et Landbrug ordentligt i vore Dage, og vor egen Arbejdskraft kan anvendes fuldt og helt. Det bliver de sidste 2 Tdr. Land, der giver Plus'et i Husmandens Indtægt; det er dem, der giver den Løn for Arbejdet, han haardt trænger til. Derfor er Udviklingen gaaet i den Retning, at Statshusmandsloven ikke er anvendt i tilstrækkelig Grad. Vi vil netop prioritere privat for at faa Brugene lidt større.

§ 7 indeholder denne Ændring i den gældende Lov, som jeg er glad for, nemlig at Maksimumsgrænsen for Laanene kan overskrides, naar Ejendommen ikke derved taber Karakteren af Husmandsbrug. Derved vil det blive muligt for de nuværende Udstykningsforeninger i Landet og Amtskommissionerne at komme til at arbejde Haand i Haand netop for at skabe Hjem, som er vel beliggende paa god Jord, i rimelig Kultur og af en Størrelse, som gør det muligt for de fremtidige Statshusmænd at faa et Hjem, hvor de kan anvende hele deres Arbejdskraft og alle deres